

Ki uralkodik az életedben? Bírák 10.

Alkalom: vasárnap de.

Dátum: 2026.03.22.

Ige:

L: Bír 21,25 ²⁵Abban az időben nem volt király Izráelben: mindenki azt csinálta, amit jónak látott.

T: Fil 2,5-11

⁵Az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt: ⁶aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, ⁷hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és emberként élt; ⁸megalázta magát, és engedelmes volt mindhaláláig, mégpedig a kereszthaláláig. ⁹Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, ¹⁰hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és föld alattiaké; ¹¹és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.

Kedves Testvérek! A mai igehirdetéssel befejezzük a Bírák könyvének magyarázatát, amit 10 héttel ezelőtt kezdtünk el. Sajnos nagyon sok mindenre nem jutott idő és lehetőség, hogy beszéljünk róla és tanulmányozzuk. De én mégis annak nagyon örülök, hogy amit viszont egy-egy istentiszteleten meg tudtunk nézni a Bírák könyvéből, az gazdagított bennünket, erősítette a hitünket és nevelte jellemünket.

A múlt héten fejeztük be Sámson történetét, aki a Bírák könyvében megnevezett utolsó bíra volt. Tudjuk a Szentírásból, hogy volt még egy nagyon fontos bírása Izráel népének, Sámuel. Ő azonban nemcsak bíró volt, hanem próféta is, és ő kente fel Izráel első királyát, Sault. Éppen ezért Sámuel el is különül a Bírák könyvében felsorolt bíróktól.

A Bírák könyvének meghatározó kijelentése ez volt: **Abban az időben nem volt király Izráelben: mindenki azt csinálta, amit jónak látott.** Ez a mondat 4x is olvasható a Bírák könyvében. És mondhatják nagyon sokan, hogy „Milyen jó dolguk lehetett azoknak az embereknek”; vagy „ez egy igazán jó időszak lehetett Izráel életében”. „Mennyire jó lenne, ha mi is azt tehetnénk, amit csak akarunk!” – folytathatjuk a sóhajtozást.

De valamit meg kell látnunk és értenünk. Mégpedig azt, hogy amit esetleg vágyakozva emlegetünk, és irigylésre méltónak gondolunk, az valójában egy nagyon hosszú, csaknem 300 évig tartó időszak, amiben sokszor bizony kaotikus viszonyok uralkodtak. Az ország népe folyamatosan ingadozott a Szabadító Isten tisztelete és a bálványok tisztelete között. És ennek megfelelően folyamatosan ki voltak téve az idegen portyázó rablócsapatok támadásainak és fosztogatásainak. És az, hogy nem volt királya az országnak, az azt is jelentette, hogy nem volt, aki állandó védelmi haderőt, katonaságot fenntartott volna.

Ez a kijelentés, hogy „*mindenki azt csinálta, amit jónak látott*”, ez sajnos egyáltalán nem pozitív megállapítás. Ez sokkal inkább azt jelenti, hogy nincs rend az országban. A rendet pedig egy király uralkodásában látják megvalósulni. Tény, hogy később a királyok közül is többen meglehetősen önkényes politikát folytattak. Kihasználták, sőt, kizsákmányolták a népet, mégis volt egyfajta rend az országban. Volt valamilyen törvényesség, amihez igazodni lehetett, még akkor is, ha a királyok túlkapásaival és istentelen életmódjával szemben sokszor nagyon hátrózottan felléptek a próféták.

Tulajdonképpen ez egy nagyon modern gondolat és vágy, hogy az ember csináljon azt, amit csak akar és amit csak jónak lát. Az, amikor mindenki azt teszi, amit maga jónak lát, az gyakorlatilag azt jelenti, hogy mindenki szabadon érvényesítheti a saját érdekeit, még pedig úgy, hogy egy cseppet sem kell tekintettel lenni a másik emberre. Ez a gondolkodás az erősek és az erőszakosok hatalmát még inkább erősíti, az elesettek, a gyengék pedig mindenkivel szemben még inkább kiszolgáltatottakká válnak.

A Bírák könyve végig arról beszél, azt mutatja be nagyon sok példán keresztül, hogy amikor az ember azt gondolja, hogy mindent szabadon megtehet, akkor mindig szembefordul alkotó Istenével, és szembefordul Isten akaratával. És amikor ezen az úton jár az ember, akkor kész bálványokat imádni, hamis istenekben hinni, és kész lelkiismeretfurdalás nélkül keresztülgázolni a másik emberen is.

Tulajdonképpen a Bírák könyvének utolsó néhány fejezete pontosan erről szól: gátlástalanul becsapják egymást az emberek, becsapja gyermek az anyját, a papi tisztséget önkényesen felhasználják saját céljaik megvalósítására. A zsidó nép egyik törzsét szinte teljesen kiirtják a többiek egy testvérháborúban. Sok-sok szörnyűség történt még azokban az időkben, de nem sorolom tovább. Nem is csodálkozunk azon, hogy az emberek királyt akartak maguknak, hogy uralkodjék felettük, mert annak hatalma legalább kiszámíthatóvá tette az életet.

Testvérek! Ma is nagyon sok mindenben hasonló világot élünk. Sok embernek semmit sem számítanak a szabályok, és azt gondolják, hogy a szabályok csupán azért vannak, hogy azokat meg lehessen szegni. Van olyan ismerősöm, aki azzal dicsekszik, hogy mikor milyen gyorsan teszi meg a Debrecen Budapest távolságot az autójával, és még egyszer sem kapták el gyorshajtás miatt.

Mások pedig nem a KRESZ szabályok kijátszásával dicsekednek, hanem más szabályokat vesznek semmibe, vagy az okoz nekik örömet, ha egy másik emberen gázolhatnak át, alázhatják meg. Az ilyen lelkületű emberek azt gondolják, hogy bármit megtehetnek az utakon, az életben, és úgysem fogják őket elkapni. Sőt, egyenesen nekik joguk van arra, hogy megszegjék a szabályokat, a törvényeket.

²¹*Jaj azoknak, akik bölcsnek képzelik magukat, és magukat tartják okosnak.* – mondja Ézsaiás (5,21). Vagy a Példabeszédek könyvének 3. részében erre figyelmeztet az Ige: *Ne tartsd bölcsnek önmagadat, féld az Urat, és kerülj a rosszat!*

De tegyük fel magunknak a kérdést! Miért is vannak törvények? Miért vannak KRESZ szabályok? Miért vannak minőségbiztosítási vagy biztonsági szabályok?

Miért van egyáltalán törvényes rend a pénzügyekben, a kereskedelemben, és az élet minden területén?

Egyszerűen azért megfogalmazva azért vannak törvények és szabályok, hogy minden ember – gazdagok és szegények, erősek és gyengék, fiatalok és idősek, férfiak és nők – egyforma eséllyel élhessék az életüket, egyformán élhessenek lehetőségekkel, és egyformán terheljenek mindenkit a kötelezettségek sora. Legyen egy rend, amihez igazodhatnak az emberek, és ne legyen esély az anarchiára, a káoszra. Nagyon tömören ez azt jelenti, hogy **élni és élni hagyni** – ezért van szükség a rendre az életben.

Azonban nem akarok elmenni a moralizálás irányába. Hiszen nekem az a feladatom, hogy az élő Isten kijelentett szavát, Igéjét mondjam el ma nektek.

Az Ige arról beszél a Jeremiás próféta könyvének 17. részében, hogy *„csalárdabb a szív mindennél”* (Jer 17,9). Vagy hasonlóan mondja a közmondás: *minden szentnek maga felé hajlik a keze*. Ez a helyzet, a kiindulási pont. Ilyenek vagyunk. Ilyenek voltak az emberek a bírák korában 3300 évvel ezelőtt a Közel-Keleten, de ilyenek vagyunk mi is. Ha önmagunkat tesszük meg mércének, akkor abból semmi jó nem származik.

A Szentírás Isten Igéjét, cselekvő szavát állítja elénk követendő példává. Olyan mérce az Ige, amihez hozzáigazíthatjuk életünket és tetteinket. Sőt, hozzá is kellene ahhoz igazítani cselekedeteinket! A Bírák könyvében négyszer is olvasható az a mondat, hogy ²⁵**Abban az időben nem volt király Izráelben: mindenki azt csinálta, amit jónak látott.**

DE! De ennek a mondatnak van egy másik nagyon fontos jelentése is. Izrael életében mindig teokrácia volt, vagyis: istenkirályság. Ami azt jelenti, hogy a láthatatlanul jelenlevő Szabadító Isten volt mindig is a nép királya. Ő adta az Egyiptomból való szabadulást követően a Sínai-hegyen a Tízparancsolatot, ami alapvetően szabályozta a nép életét. Ezért amikor azt olvassuk a Bírák könyvében, hogy ²⁵**Abban az időben nem volt király Izráelben: mindenki azt csinálta, amit jónak látott**, az azt is jelenti, hogy Istent is semmibe vették, mintha nem lett volna, mintha nem adott volna rendet az ország népének.

Isten azonban azzal adta tudtára a létezését és királyi hatalmát, hogy megengedte az idegenek betörését és fosztogatását, majd pedig – amikor a nép őszinte bűnbánatot tartott – kijelölt bírókat, akik megszabadították a választott népet az ellenségtől.

A Biblia újszövetségi részében pedig a testet öltött Ige, vagyis Jézus Krisztus az, Aki a legfontosabb követendő példává lett előttünk. Hiszen, ha Krisztust követjük, ha úgy élünk és úgy cselekszünk, ahogy Ő élt és ahogy Ő cselekedett, akkor az nemcsak nekünk lesz jó, de jó lesz a másik embernek is. És úgy lesz jó a másik embernek, hogy azzal a mi életünk nem szenved csorbát, sőt, még inkább meggazdagodik.

Krisztusi módon élni és cselekedni meggazdagító életet jelent. Pál apostol ezt írja a Filippi városában lévő gyülekezetnek: ⁵**Az az indulat legyen bennetek,**

amely Krisztus Jézusban is megvolt: ⁶aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, ⁷hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlónvá lett, és emberként élt; ⁸megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.

Jézusnak isteni hatalma volt. Simán megtehetette volna, hogy akkor használja a hatalmát, amikor éppen szüksége volt rá. Ha megéhezik, akkor parancsolhatott volna magának finom ételeket, és egy pillanat alatt ott lett volna bármi, amit megkívánt. Ha akarta volna, akkor gazdagság és kényelem vette volna körül. Ha arra vágyott volna, akkor övé lett volna minden földi jó és szépség. Azt tehetett volna, amit csak akart. Azt csinálhatott volna, amit jónak látott.

De Jézus semmi ilyet nem csinált! Nemhogy nem élt vissza a hatalmával, még azt sem lehet elmondani, hogy a saját érdekében élt volna a hatalmával. Nem.

Amikor Jézus használta a hatalmát, az mindig vagy Isten dicsőségére történt, és mindig valakinek segített vele. Hatalmával betegeket meggyógyított, halottakat feltámasztott, az emberek szívéből elvette a félelmet. Békességet teremtett. Vagy visszaadta a templom méltóságát, amikor megtisztította a pénzváltóktól.

Valami különleges indulat volt Jézusban. Egyáltalán nem akarta kihasználni saját isteni hatalmát sem azt, hogy Ő bármit megtehet. Nem akart látványosságot maga körül. Még a nyilvánvalóan gonosz embereket sem akarta megbüntetni, sem megalázni. Szolgai formát vett fel. Megalázta magát Isten és ember előtt. Úgy élt és úgy cselekedett, ahogy a szolgák, sőt ahogy a rabszolgák szoktak tenni.

- Mert fel akart mutatni az Atya Istenre.

- Mert következetesen meg akarta tenni, amit az Atya kért tőle. Így járta végig a szenvedés és megváltás útját, és ezért Nagycsütörtök éjjelén elárulták, majd hamis vádakkal perbe fogták, Nagypénteket a Golgotán kivégezték. De harmadnap feltámadt a halálból, hogy nekünk is életet szerezzen!

Kedves Testvérek! Amikor készültem erre a mai szolgálatra, akkor azt a kérdést tettem fel, ezt a címet adtam az igehirdetésemnek: **ki uralkodik az életedben?**

Te magad vagy saját magad királya? Vagy pedig engeded, hogy az Úristen uralkodjon feletted? Engeded-e, hogy az Úr legyen a szíved királya? Vagy sokkal inkább azt akarod, hogy azt tehessél, amit te magad jónak láatsz?

Igen, gyakorlatilag ez a kétféle uralom valósulhat meg az életünkben: saját magunk-féle vezetés, ami káoszba vezethet bennünket, vagy pedig uralkodhat bennünk az az indulat, ami Krisztus Jézusban is megvolt. Élhetünk a saját önző vágyaink és kívánságaink szerint, amiből sodródás és káosz lesz, vagy pedig élhetünk Krisztushoz hasonlóan az Atya Isten dicsőségére.

Legyen bennünk az az indulat, amely Krisztus Jézusban is megvolt! Mutassuk fel az életünk példájával azt, hogy a mennyek királya, Jézus Krisztus uralkodik az életünkben! Ámen.

Loment Péter lelkész